



STORTINGET

Innst. 489 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:192 S (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Per-Willy Amundsen og Johan Aas om behovet for en mer åpen publisering av kriminalstatistikk i Norge etter mønster av Danmark

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det årlig publiseres statistikk om innvandrere og kriminalitet etter mønster av tilsvarende publisering i Danmark og med samme detaljeringsnivå. Publiseringen bør som i Danmark både skje i regi av Statistisk sentralbyrå, Justis- og beredskapsdepartementet og andre etater som for eksempel politiet og kriminalomsorgen.
- Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det fremlegges en årlig publisering om innvandringskostnader i form av innvandreres nettobidrag til offentlige finanser etter mønster av tidligere arbeider med Brochmann-rapporten og publiseringen i Danmark. Publiseringen bør ha samme grad av åpenhet som i Danmark med blant annet publisering fordelt etter enkeltland, innvandringskategori og fluktbakgrunn. Herunder bør det også publiseres tall for kostnader knyttet til kriminalitet som i Danmark.
- Stortinget ber regjeringen gjenopprette politiets publisering av statistikk for politidekning, som skal publiseres hvert kvartal og årlig slik som tidligere.
- Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres en nasjonal oversikt med statistikk over utviklingen i antall gjengmedlemmer i Norge slik som i Danmark og Sverige.
- Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for en mer detaljert, åpen og tilgjengelig statistikkpublisering på nett i en statistikkbankløsning for politiets statistikk både på nasjonalt nivå og politidistriktsnivå slik som på andre samfunnsområder som utdanning, helse, økonomi osv. Denne bør samles på en side i en statistikkbankløsning for å sikre lett tilgang til statistikken, slik det er gjort på andre samfunnsområder.
- Stortinget ber regjeringen sørge for at alle politidistrikt rapporterer tertialt eller årlig på kriminalitetsutviklingen, og at rapporteringen er standardisert og lik over hele landet.
- Stortinget ber regjeringen oppdatere kriminalstatistikken med nye og mer relevante lovbruddsgrupper, som for eksempel statistikk for overfallsvoldtekter, knivvold, gruppevold osv.
- Stortinget ber regjeringen sørge for at det publiseres statistikk for utviklingen innen barne- og ungdomskriminalitet i politidistriktene og nasjonalt med økt detaljeringsgrad, spesielt rettet mot utviklingen innen gjeng- og æresrelatert kriminalitet.
- Stortinget ber regjeringen gjennomføre en statistikkutredning av hele kriminalfeltet inkludert politi, påtalemyndighet og kriminalomsorg.
- Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å utvikle en sammenliknbar publisering av ungdoms- og gjengkriminalitet i Norge, Sverige og Danmark.

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen har gitt sin vurdering av representantforslaget i brev av 5. mai 2025. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Marte Eide Klovning, fra Høyre, Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, fra Senterpartiet, Toralf Heimdal og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, viser til forslaget fra representanter fra Fremskrittspartiet om behovet for en mer åpen publisering av kriminalstatistikk i Norge, inspirert av praksisen i Danmark. Komiteen merker seg at forslaget peker på at det er forskjeller mellom de to landene når det gjelder tilgjengelighet og omfang av statistikk på innvandrings- og integreringsfeltet, spesielt innen områder som innvandring, kriminalitet og innvandringens kostnader.

Komiteen viser til forslaget som henviser til Danmarks statistikk om innvandring og kriminalitet publisert av Justitsministeriet, Kriminalforsorgen og de danske utlendingsmyndighetene, inkludert fengselsstatistikk og Integrationsbarometeret. Komiteen merker seg at forslagsstillerne mener at Norge ikke har hatt tilsvarende regelmessig publisering av slik statistikk siden 2011.

Komiteen merker seg forslaget som beskriver dansk praksis gjennom Finansministeriet i Danmark, som årlig kommer med en rapport om innvandringens kostnader som inkluderer detaljer om merkostnader knyttet til innvandring og kriminalitet. Denne publiseringen gir blant annet tall for innvandreres og danskfødtes nettobidrag til offentlige finanser, fordelt på landgrupper. Komiteen merker seg at forslagsstillerne mener det ikke har vært publisert tilsvarende tall i Norge siden 2017.

Komiteen viser til at forslaget også peker på en opplevd mangel på åpenhet i politiets publisering av kriminalstatistikk i Norge. Forslaget argumenterer for at

den manglende åpenheten og regelmessige publiseringen av statistikk i Norge fører til et dårligere kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling sammenlignet med Danmark, noe som påvirker den offentlige debatten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til statsrådens svarbrev og er enige i at kriminalstatistikk er en viktig kilde til kunnskap om kriminalitetens omfang og alvorlighet over tid. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er gode statistikker på dette området, og datakilder er også tilgjengelige for forskning og egne analyser. Disse medlemmer mener at det samtidig er viktig med forskning som belyser kriminalitetens årsaker. Herunder at kombinasjonen av valid statistikk og gode analyser på årsaksforhold er grunnleggende viktig for en kunnskapsbasert kriminalpolitikk som både forebygger og bekjemper kriminalitet – også blant innvandrere.

Disse medlemmer vil også, som statsråden, vise til rapport fremlagt i mars 2025 fra ekspertgruppen som Justis- og beredskapsdepartementet oppnevnte i august 2024, om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Disse medlemmer mener at rapporten med sine statistikker, analyser og relevante kildehenvisninger er et viktig grunnlag for å utvikle politikk på dette viktige området.

Disse medlemmer er, også som statsråden, enige i at statistikk, forskning og annen erfaringsbasert kunnskap fra Danmark og Sverige er viktig, både for politikkutforming og opplyst offentlig debatt om et viktig samfunnsspørsmål.

Disse medlemmer viser for øvrig til statsrådens svarbrev med kommentarer til de konkrete forslagene i representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at kunnskap om samfunnsutfordringene samfunnet står overfor, alltid må danne grunnlaget for politikkutviklingen, og ser behovet for å tilgjengeliggjøre bedre statistikk på innvandring- og kriminalitetsområdet. Disse medlemmer er positive til forslaget fra Fremskrittspartiet om en større åpenhet på området, og støtter forslag 9 om å gjennomføre en statistikkutredning av hele kriminalitetsfeltet, inkludert politi, påtalemyndighet og kriminalomsorg. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette punktet oppsummerer alle de andre punktene i det store og det hele.

Videre viser disse medlemmer til at Nordisk råd bør kunne kobles på for å diskutere muligheten til å sammenlikne statistikk mellom landene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det er svært store forskjeller i publiseringen av statistikk mellom Danmark og Norge på innvandrings- og integreringsfeltet. Disse medlem-

mer har merket seg at dette spesielt gjelder områder med omfattende berøringsangst, som innvandring og kriminalitet samt innvandringens kostnader.

Disse medlemmer vil peke på at forskjellene mellom Norge og Danmark viser seg blant annet ved at det i Danmark har blitt publisert omfattende statistikk om innvandring og kriminalitet helt siden 2007. Denne statistikken om innvandring og kriminalitet publiseres i Danmark både av Justitsministeriet, Kriminalforsorgen og de danske utlendingsmyndighetene blant annet i fengselsstatistikken samt i det såkalte Integrationsbarometeret.

Disse medlemmer peker videre på at dette står i stor kontrast til situasjonen i Norge, hvor det ikke eksisterer en fast regelmessig publisering av statistikk om innvandring og kriminalitet. Dette er ikke publisert siden 2011, med unntak av SSB-oppdrag med Fremskrittspartiet som oppdragsgiver.

Disse medlemmer viser videre til at forskjellene mellom Norge og Danmark illustreres ved at Finansministeriet i Danmark årlig publiserer en rapport om innvandringens kostnader, som også er åpen om merkostnadene knyttet til innvandring og kriminalitet. Publikasjonen er omfattende og gir blant annet tall for innvandreres og danskfødtes nettobidrag til offentlige finanser på landgruppenivå og med fordeling etter de landgruppene som skiller seg klart ut i kriminalitetsstatistikken, såkalte MENAPT-land. Disse medlemmer peker på kontrasten ved at det i Norge derimot ikke er publisert tall for innvandringens kostnader siden 2017, basert på tall helt tilbake til 2013. Også dette var for øvrig basert på initiativ fra Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer vil påpeke at den politiske berøringsangsten på dette området også gjør seg gjeldende ved manglende åpenhet i politiets egen publisering av kriminalstatistikk, som blant annet er blitt mindre åpen og tilgjengelig enn den var tidligere. Disse medlemmer viser herunder også til at flere sentrale statistikker fra politiet, som statistikken om dekningsgrad i politiet, også er lagt ned fra 2021. Dette skjer til tross for at denne, slik disse medlemmer ser det, er mer aktuell enn noen gang i en tid hvor antall politiårsverk er kuttet med over 420 til tross for en stor økning i ungdomskriminaliteten og hvor svenske kriminelle nettverk har fått fotfeste i Norge. Disse medlemmer viser til at de siste årene har Fremskrittspartiet på denne bakgrunn innhentet egen statistikk om utviklingen innen ungdomskriminalitet fra politidistriktene og Politidirektoratet samt utarbeidet egen statistikk om politidekning.

Disse medlemmer mener dette i sum har ført til at kunnskapsgrunnlaget for politikktutvikling er langt dårligere i Norge enn i Danmark. Slik disse medlemmer ser det, er denne situasjonen udemokratisk og noe som ikke kan vedvare.

Disse medlemmer mener det er grunn til å søke et så bredt samarbeid med våre naboland som mulig, for å sikre en mest mulig likeartet statistikk og registerføring av de opplysninger som representantforslaget omhandler. Slik disse medlemmer ser det, vil dette gi et best mulig komparativt bilde for felles nordisk samarbeid på dette saksfeltet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en statistikkutredning av hele kriminalfeltet inkludert politi, påtalemyndighet og kriminalomsorg.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det årlig publiseres statistikk om innvandrere og kriminalitet etter mønster av tilsvarende publisering i Danmark og med samme detaljeringsnivå. Publiseringen bør som i Danmark både skje i regi av Statistisk sentralbyrå, Justis- og beredskapsdepartementet og andre etater som for eksempel politiet og kriminalomsorgen.»

«Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det fremlegges en årlig publisering om innvandringens kostnader i form av innvandreres nettobidrag til offentlige finanser etter mønster av tidligere arbeider med Brochmann-rapporten og publiseringen i Danmark. Publiseringen bør ha samme grad av åpenhet som i Danmark med blant annet publisering fordelt etter enkeltland, innvandringskategori og fluktbakgrunn. Herunder bør det også publiseres tall for kostnader knyttet til kriminalitet som i Danmark.»

«Stortinget ber regjeringen gjenopprette politiets publisering av statistikk for politidekning, som skal publiseres hvert kvartal og årlig slik som tidligere.

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres en nasjonal oversikt med statistikk over utviklingen i antall gjengmedlemmer i Norge slik som i Danmark og Sverige.»

«Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for en mer detaljert, åpen og tilgjengelig statistikkpublisering på nett i en statistikkbankløsning for politiets statistikk både på nasjonalt nivå og politidistriktsnivå slik som på andre samfunnsområder som utdanning, helse, økonomi osv. Denne bør samles på en side i en statistikkbankløsning for å sikre lett tilgang til statistikken, slik det er gjort på andre samfunnsområder.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle politidistrikt rapporterer tertialt eller årlig på kriminalitetsutviklingen, og at rapporteringen er standardisert og lik over hele landet.»

«Stortinget ber regjeringen oppdatere kriminalstatistikken med nye og mer relevante lovbruddsgrupper, som for eksempel statistikk for overfallsvoldtekter, knivvold, gruppevold osv.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det publiseres statistikk for utviklingen innen barne- og ungdomskriminalitet i politidistriktene og nasjonalt med økt detaljeringsgrad, spesielt rettet mot utviklingen innen gjeng- og æresrelatert kriminalitet.»

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å utvikle en sammenliknbar publisering av ungdoms- og gjengkriminalitet i Norge, Sverige og Danmark.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en statistikkutredning av hele kriminalfeltet inkludert politi, påtalemyndighet og kriminalomsorg.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det årlig publiseres statistikk om innvandrere og kriminalitet etter mønster av tilsvarende publisering i Danmark og med samme detaljeringsnivå. Publiseringen bør som i Danmark både skje i regi av Statistisk sentralbyrå, Justis- og beredskapsdepartementet og andre etater som for eksempel politiet og kriminalomsorgen.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det fremlegges en årlig publikasjon om innvandringens kostnader i form av innvandreres nettobidrag til offentlige finanser etter mønster av tidligere arbeider med Brochmann-rapporten og publiseringen i Danmark. Publiseringen bør ha samme grad av åpenhet som i Danmark med blant annet publisering fordelt etter enkeltland, innvandringskategori og fluktbakgrunn. Herunder bør det også publiseres tall for kostnader knyttet til kriminalitet som i Danmark.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gjenopprette politiets publisering av statistikk for politidekning, som skal publiseres hvert kvartal og årlig slik som tidligere.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres en nasjonal oversikt med statistikk over utviklingen i antall gjengmedlemmer i Norge slik som i Danmark og Sverige.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for en mer detaljert, åpen og tilgjengelig statistikkpublisering på nett i en statistikkbankløsning for politiets statistikk både på nasjonalt nivå og politidistriktsnivå slik som på andre samfunnsområder som utdanning, helse, økonomi osv. Denne bør samles på en side i en statistikkbankløsning for å sikre lett tilgang til statistikken, slik det er gjort på andre samfunnsområder.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle politidistrikt rapporterer tertialt eller årlig på kriminalitetsutviklingen, og at rapporteringen er standardisert og lik over hele landet.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen oppdatere kriminalstatistikken med nye og mer relevante lovbruddsgrupper, som for eksempel statistikk for overfallsvoldtekter, knivvold, gruppevold osv.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen sørge for at det publiseres statistikk for utviklingen innen barne- og ungdomskriminalitet i politidistriktene og nasjonalt med økt detaljeringsgrad, spesielt rettet mot utviklingen innen gjeng- og æresrelatert kriminalitet.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å utvikle en sammenliknbar publisering av ungdoms- og gjengkriminalitet i Norge, Sverige og Danmark.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

K o m i t e e n har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råar Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:192 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Per-Willy Amundsen og Johan Aas om behovet for en mer åpen publisering av kriminalstatistikk i Norge etter mønster av Danmark – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 27. mai 2025

Helge André Njåstad

leder

Guro Angell Gimse

ordfører



Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
25/2632 - AEH

Dato
05.05.2025

Dokument 8: 192 S (2024-2025) Representantforslag om behovet for en mer åpen publisering av kriminalstatistikk i Norge etter mønster fra Danmark

Jeg viser til oversendelse 10. april 2025 av representantforslag fra Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Per-Willy Amundsen og Johan Aas om behovet for en mer åpen publisering av kriminalstatistikk i Norge etter mønster fra Danmark (dok. 8: 193 S (2024-2025)).

Kriminalstatistikk er en viktig kilde til kunnskap om kriminalitetens omfang og alvorlighet over tid. Regjeringen er av den oppfatning at vi har gode statistikker på dette området, og datakilder er også tilgjengelige for forskning og egne analyser. Samtidig er det viktig med forskning som belyser kriminalitetens årsaker. Kombinasjonen av valid statistikk og gode analyser på årsaksforhold er grunnleggende viktig for en kunnskapsbasert kriminalpolitikk som både forebygger og bekjemper kriminalitet – også blant innvandrere.

Justis- og beredskapsdepartementet oppnevnte i august 2024 en ekspertgruppe om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Rapporten ble fremlagt i mars 2025. Den er med sine statistiker, analyser og relevante kildehenvisninger et viktig grunnlag for å utvikle politikk på dette viktige området. Jeg viser spesielt til rapportens kapittel 4 som belyser omfang og alvorlighet over tid og som forklarer kriminalitetens årsaker ut i fra relevante, etablerte forskningsbaserte kildehenvisninger. Rapporten inneholder også en rekke vurderinger og forslag til tiltak som nå er til vurdering i departementet.

Jeg er enig med representantene om at statistikk, forskning og annen erfaringsbasert kunnskap fra Danmark og Sverige er viktig, både for politikkutforming og opplyst offentlig debatt om et viktig samfunnsspørsmål. Justis- og beredskapsdepartementet

støtter derfor utviklingen av en felles nordisk kriminalstatistikk og forskning som bygger kunnskap for kriminalpolitikken i Norge.

Jeg går nå over til å kommentere de konkrete forslagene.

Forslag nr. 1: Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det årlig publiseres statistikk om innvandrere og kriminalitet etter mønster av tilsvarende publisering i Danmark og med samme detaljeringsnivå. Publiseringen bør som i Danmark både skje i regi av Statistisk sentralbyrå, Justis- og beredskapsdepartementet og andre etater som for eksempel politiet og kriminalomsorgen.

Statistikkloven legger rammene for norsk offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrås (SSB) ansvarsområde. Statistikkloven § 18 første ledd slår fast at SSB er en faglig uavhengig institusjon og den sentrale myndigheten for utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge. SSB er administrativt underlagt Finansdepartementet, og styres via årlige tildelingsbrev.

Politiet, domstolene og kriminalomsorgen har på sin side et saksbehandlingssystem med personopplysninger direkte relevant for etterforskning, iretteføring og straffegjennomføring. I så måte er opplysninger om statsborgerskap viktig, innvandrerstatus av sekundær betydning.

Forslag nr. 2: Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for at det fremlegges en årlig publikasjon om innvandringens kostnader i form av innvandreres nettobidrag til offentlige finanser etter mønster av tidligere arbeider med Brochmann-rapporten og publiseringen i Danmark. Publiseringen bør ha samme grad av åpenhet som i Danmark med blant annet publisering fordelt etter enkeltland, innvandringskategori og fluktbakgrunn. Herunder bør det også publiseres tall for kostnader knyttet til kriminalitet som i Danmark.

NOU 2017:2 (Integrasjon og tillit), her omtalt som Brockmann-rapporten, gir et grundig anslag på innvandringens kostnader, herunder omkostninger knyttet til innvandrere og kriminalitet. Det foreligger også nyere tall om sammenhengen mellom innvandring og kriminalitet i en rapport levert på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet, om kjennetegn ved barn og unge som begår kriminelle handlinger og virkinger av straff (Oslo Economics; 2022). Dette er langt på vei de samme resultatene som fremgår i den foran nevnte rapporten fra ekspertgruppen om tiltak for barn og unge som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet, avgitt til Justis- og beredskapsdepartementet i mars 2025.

Forslag nr. 3: Stortinget ber regjeringen gjenopprette politiets publisering av statistikk for politidekning, som skal publiseres hvert kvartal og årlig slik som tidligere.

Departementet har de siste årene ikke lagt føringer for hvor mange polititjenestepersoner det skal være i Norge. Politidekning er kun ett av flere virkemidler for å oppnå samfunnseffekten av politiets innsats. Regjeringen ønsker ikke å styre på virkemidler, men på hva politiet oppnår av resultater. Behovet for en overordnet, resultatorientert styring av politiet er påpekt av Riksrevisjonen i Dokument 3:7 (2021–2022) og i rapporten «Kort og spisset områdegjennomgang av

økonomistyringen og budsjettsituasjonen i politiet» fra 2024. I begge rapportene er dessuten departementets daværende krav om en politidekning på to politifolk per tusen innbyggere brukt som et eksempel på en føring som begrenser politiets muligheter for en helhetlig strategisk styring og effektiv ressursbruk. Regjeringen legger til grunn at politiet selv velger de virkemidlene som gir best mulig kriminalitetsbekjempelse og samfunnssikkerhet, og best mulig tjenester for innbyggerne. Vi vil derfor ikke pålegge politiet å gjenoppta kvartalsvis publisering av statistikk for politidekning, fordi det ikke vil være i samsvar med etatens behov for overordnet og resultatorientert styring fra departementet.

Forslag nr. 4: Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres en nasjonal oversikt med statistikk over utviklingen i antall gjengmedlemmer i Norge slik som i Danmark og Sverige.

Politiet utarbeider regelmessige analyser av blant annet omfang og alvorlighet av gjengkriminalitet og kriminelle nettverk Norge. Viktige kilder er politiets årsrapporter med statistikk, herunder for landets politidistrikt. Årsrapportene svarer til riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen, hvor etterforskning av organisert kriminalitet og kriminelle nettverk er blant saksområdene med overordnet prioritet for straffesaksbehandlingen i politidistriktene. Årsrapportene fra politiet og tall fra kriminalstatistikken fra Statistisk sentralbyrå avspeiler i så måte sammenhengen mellom politiets prioriteringer og resultater i ettertid.

En viktig forutsetning for sammenliknbare tall mellom Norge, Danmark og Sverige er at gjengkriminalitet defineres likt mellom landene, sett i forhold hvilke straffebud som skal inkluderes. I tillegg må gjengkriminalitet forstås likt i forhold til hvilke handlingsmønstre som skal inngå, herunder avgrenses mot kriminelle nettverk. En sammenliknbar og valid statistikk over ungdoms- og gjengkriminalitet i Norge, Sverige og Danmark forutsetter derfor faglig godt forskningsbasert grunnarbeid. Et slikt FoU-prosjekt bør i så fall utlyses som et eget felles nordisk forskningsoppdrag.

Forslag nr. 5: Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for en mer detaljert, åpen og tilgjengelig statistikkpublisering på nett i en statistikkbankløsning for politiets statistikk både på nasjonalt nivå og politidistriktsnivå slik som på andre samfunnsområder som utdanning, helse, økonomi osv. Denne bør samles på en side i en statistikkbankløsning for å sikre lett tilgang til statistikken, slik det er gjort på andre samfunnsområder.

Jeg er enig med forslagsstillerne i målet om å gjøre statistikk og registerdata fra politiet lettere tilgjengelig for publikum og for forskere. Dette er også formulert i politiregisterloven med retningslinjer om bruk av politiets opplysninger til forskning (2024). Jeg vil arbeide videre med hvordan statistikk fra politiet kan gjøres enklere tilgjengelig for offentligheten.

Forslag nr. 6: Stortinget ber regjeringen sørge for at alle politidistrikt rapporterer tertialt eller årlig på kriminalitetsutviklingen, og at rapporteringen er standardisert og lik over hele landet.

Alle landets politidistrikt rapporterer tertialt og årlig på kriminalitetsutviklingen i sitt distrikt. Rapportene er standardisert etter type lovbrudd og avgjørelseskode i politiets arbeidsregister STRASAK, og følger samme struktur som kapittel og paragraf i

straffeloven og i straffeprosessloven. Både datagrunnlag og tabeller er organisert på samme vis mellom politidistrikt, men også mellom politi og SSB. Tertial- og årsrapportene har imidlertid ulik vektlegging, avhengig av utfordringsbildet i hvert enkelt politidistrikt. Jeg viser også til svaret til forslag nr. 8.

Forslag nr. 7: Stortinget ber regjeringen oppdatere kriminalstatistikken med nye og mer relevante lovbruddsgrupper, som for eksempel statistikk for overfallsvoldtekter, knivvold, gruppevold osv.

Kriminalstatistikken fra SSB, som er Norges offisielle statistikk, og politiets egne statistikker følger samme definisjoner og er bygd opp etter samme inndeling som i straffeloven og straffeprosessloven. Justis- og beredskapsdepartementet vil holde fast på denne strukturen for å sikre konsistens og lik forståelse av kriminalitetsbildet.

Forslag nr. 8: Stortinget ber regjeringen sørge for at det publiseres statistikk for utviklingen innen barne- og ungdomskriminalitet i politidistriktene og nasjonalt med økt detaljeringsgrad, spesielt rettet mot utviklingen innen gjeng- og æresrelatert kriminalitet.

Oslo politidistrikt har i sin årsrapport for 2024 særlig oppmerksomhet på utviklingen innen barne- og ungdomskriminalitet. Her har politidistriktet også lagt frem en egen rapport om unge som begår gjentatt kriminalitet i Oslo. Oslo kommune inngår også i KS sitt storbynettverk som har lagt fram egne rapporter om ungdomskriminalitet i storbyene, om igangsatte og planlagte tiltak i landets 8 største byer.

Politiet registrerer ikke æresrelatert kriminalitet slik at sakene kan identifiseres, annet enn ved manuell gjennomgang. Politidirektoratet har vurdert muligheten for å registrere saker med æresmotiv særskilt i politiets saksbehandlingssystem. Konklusjonen har vært at det ikke er mulig å lage en tilfredsstillende og forsvarlig registrering som gir god datakvalitet. Æresmotiv har ingen forankring i lovverket.

Forslag nr. 9: Stortinget ber regjeringen gjennomføre en statistikkutredning av hele kriminalfeltet inkludert politi, påtalemyndighet og kriminalomsorg.

Justis- og beredskapsdepartementet har gjennom flere år finansiert SSB i et prosjekt for utvikling av sammenhengende statistikk for straffesakskjeden. En slik statistikk vil vise volum og forløp for ulike typer saker fra anmeldelse til rettskraftig avgjørelse. En slik statistikk kan også være nyttig som mål på tidsbruk og effektivitet i straffesakskjeden. Det tilligger SSB å ta en beslutning om hvorvidt denne statistikken skal publiseres innenfor eget statistikkprogram.

Forslag nr. 10: Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å utvikle en sammenliknbar publisering av ungdoms- og gjengkriminalitet i Norge, Sverige og Danmark.

Justis- og beredskapsdepartementet vil videreutvikle samarbeidet med Sverige og Danmark for bedre komparativ kriminalstatistikk og mer forskning på felles tema og problemstillinger mellom landene. Jeg vil nevne at Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi (NSfK) allerede finansierer et felles nordisk forskernettverk på kriminalstatistikk og et prosjekt for utvikling av en felles nordisk kriminalstatistikk. Rapporten forventes ferdigstilt ved årsskiftet. Med dette vil vi også se tydeligere hvilke

utviklingsmuligheter som finnes for en valid, komparativ innvandererstatistikk. Jeg viser for øvrig til svar på forslag nr. 4.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

